

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 372. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357485888/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

og da opstod. Denne Klasse undertrykker dem endnu bestandig, forsaavidt Folket, der nu er mere oplyst, vil tilstede det . . . De samme Midler, der har støttet enhver anden Tro, har støttet Kristendommen: Krig, Fængsling, Snigmord og Løgn, Gerninger af eksempelløs og utrolig Raahed har gjort den til, hvad den er. Det Blod, som Bekenderne af Barmhjertighedens og Fredens Gud har udstøst siden hans Religions Indførelse, vilde sandsynligvis være tilstrækkeligt til at drukne alle de Tilhængere af andre Sekter, som overhovedet bor paa Jorden.»

Man ser af de anførte Citater, som kunde forøges med utallige andre, at der mellem Novalis med hans indadvendte Gemytsliv og Shelley med hans udadvendte Frihedstrang finder den mest fuldstændige Modsætning Sted.

Dette er da de to Digttere, man har villet udgive for Tvillingaander. Som lyriske Digttere staar de begge højt, om end Shelley er en digterisk Genius af mangefold højere Rang. Men selv om Novalis som Digtter kom Shelley nærmere end han gør, hvor ringe er ikke det Maal af Sandhed, der findes i hans Værker, i Sammenligning med Indholdsværdien i Shelleys!

For Novalis var Sandheden Digt og Drøm, for Shelley var den Frihed. For Novalis var den en fast og mægtig Kirke, for Shelley var den et kæmpende Kætteri; for Novalis et Væsen, som beklædte Troner og Pavestole, for Shelley et Væsen uden Myndighed.

For ret at gøre Indtryk paa Menneskene, maa Sandheden, hvor ophøjet den end er, blive Menneske, blive Kød og Blod for dem. I ældre Biografier af Defoe, *Robinson Crusoes* Forfatter, fortælles det, at han i Juli 1703 for et Flyveskrifts Skyld blev dømt til at stilles i Gabestokken, efter at begge hans Øren var blevet skaarne af. I Gabestokken stillede paa den Tid Forbryderen med Hovedet ud igennem en Aabning, saa han ikke kunde bevæge det — og nu overlodes det til Mængden at være Profos; man bombarderede den Udstillede med raadne Æbler, Kartofler, Appelsiner og deslige. Men da Dagen til Dommens Fuldbyrdelse kom, og da Defoes blege, mishandlede, lemlæstede Ansigt drivende af Blod viste sig i Gabestokken for den forsamlede Pøbeflok, da, saa underligt det lyder, blev der en Dødstavshed. Ingen kastede noget Æble, Ingen raabte et eneste forhaanende Ord. Defoe var altfor yndet af Mængden dertil. Men En af Hoben lod sig hidse i Vejret og satte en Krans om den